

Logikai kifejezések

A *logikai kifejezések* (boolean expression) olyan *kifejezések*, amelyekről a program egy pontján eldönthető, hogy igazak-e vagy hamisak. Azaz *típusa* logikai (boolean).

A matematikai józan parasztészre hagyatkozva ilyenek pl.

- a < 5 (a kisebb, mint 5?)
- c >= f (c nagyobb vagy egyenlő f-fel?)
- m + 2 > 7 (m+2 nagyobb, mint 7?)

Ha tudjuk az egyes változók értékét (a Java a program futtatása közben mindig tudni fogja), akkor mi is el tudjuk dönteni a program adott pontján, hogy ez a kifejezés igaz-e vagy hamis.

Az összehasonlító operátorokat (comparision operator) úgy írjuk le, ahogy kimondjuk: "nagyobbegyenlő", azaz >=.

Van két olyan összehasonlító operátor, amihez kell némi magyarázat:

• ==, amit én csak "egyenlő-e" operátornak szoktam mondani (kettő egyenlőségjel), mert meg kell különböztetni az "értékadás" operátortól, ami **egy darab** = jel.

Azaz:

- a = 2. Az a változó új értéke 2 lesz.
- a == 2. Megvizsgáljuk, a értéke 2-e éppen.
- !=, nem-egyenlő. A "!" egyébként "nem"-et jelent.

A teljesség kedvéért az összehasonlító operátorok: <, <=, >, >=, ==, !=.

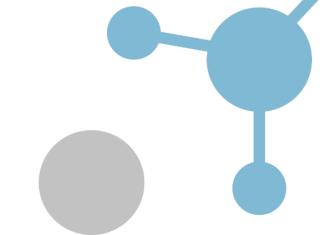
Most már tudunk számokból (talán leggyakoribb változótípusunk) logikai kifejezést előállítani.

Ezeket az önállóan létező logikai kifejezéseket összekapcsolhatjuk a (logikai) ÉS, VAGY, NEM operátorokkal:

- && logikai ÉS. Akkor és csak akkor igaz az összekapcsolt logikai kifejezés, ha mindkét logikai kifejezés igaz.
- | logikai VAGY. Akkor és csak akkor igaz az összekapcsolt logikai kifejezés, ha legalább az egyik logikai kifejezés igaz. (Persze mindkettő is lehet igaz).
- ! egy logikai kifejezés tagadása.

Példák:

- Az a változó 5 és 10 között van: 5 <= a && a <= 10.
 - o A józan parasztésszel szemben a

```
5 <= a <= 10 helytelen.
```

Miért is?

A Java precedencia-táblázat 7. szintjén található a <= operátor, amit balról jobbra kell olvasni:

5 <= a-val kezdünk. Ennek értéke a értékének függvényében igaz vagy hamis (true vagy false). Ezután ezt a logikai értéket megpróbáljuk kapcsolatba hozni a másik felével: pl. true <= a. Ez pedig értelmetlen.

- a == 2 | | a == 4. Az a értéke vagy 2 vagy 4.
- ! (a == 6 | a == 4). Az a változó értéke se nem 6, se nem 4. (Átírható a != 6 && a != 4 alakra ez az ún. DeMorgan-azonosság, bár elég, ha csak meg tudod csinálni, nem tudod a nevét)

Rövidzár kiértékelés (shortcut evaluation)

Abban az esetben, ha egy logikai kifejezés értéke a (balról jobbra) haladó kiértékelés során egy ponton bizonyossá válik, a Java abbahagyja az értelmezést, és továbblép az eredménnyel.

Tehát ha a fenti $a == 2 \mid \mid a == 4$ kifejezés esetén a == 2 fennállásakor az a == 4-et már nem is nézi meg, hiszen tudjuk, hogy az eredmény true, ezen a további részkifejezések nem tudnak változtatni.

Ez nekünk jó, nem?

Általában igen, sőt, nagyon is:

```
nevezo != 0 && szamlalo / nevezo > 5
```

esetén tuti nem fogunk 0-val osztani, mert ha a nevezo értéke 0, akkor az első fele hamis lesz, ami azt jelenti, hogy a második fél akármi is lesz, nem fog változtatni a teljes kifejezés összességben hamis értékén. Ennek következtében a Java azt le sem futtatja, így nem hajtja végre a szamlalo / 0 osztást.

De oda is kell figyelni egy ilyen kifejezésre:

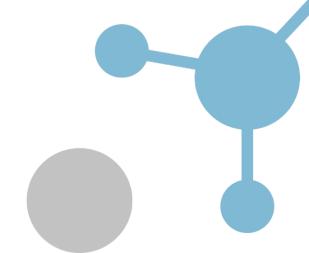
```
nevezo == 0 || ++a > 3
```

esetén a ++a csak akkor hajtódik végre, ha nevezo != 0.

Ha van már némi előzetes tapasztalatod:

nevezo == 0 || !kiirando(szamlalo, nevezo)

esetén a kiirando() függvény (később tanuljuk), ami eldönti, hogy kiírjuk-e vagy sem a számot, egyáltalán nem fog elindulni, azaz csak akkor fut le, ha nevezo != 0.

